

Nr 62.

Av herr **Sandberg m. fl.**, *angående ökat statsbidrag för täckdikningsföretag inom de norrländska länen och Kopparbergs län.*

I statsverkspropositionen, nionde huvudtiteln, föreslås till bidrag till täckdikningar för budgetåret 1941/42 ett reservationsanslag av 200,000 kronor. Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med samma belopp.

Täckdikningens betydelse för en rationell jordbruksdrift och för åstadkommande av en särskilt under nuvarande förhållanden önskvärd ökning av jordbruksproduktionen är allmänt erkänd. Efterfrågan på bidrag har också varit flerdubbelt större än tillgången på medel. Under 1940 utgjorde av hushållningssällskapen sökta bidragsbelopp 897,459 kronor och anslaget var som nämnts endast 200,000 kronor.

Med anledning av en av Norrbottens läns hushållningssällskap gjord framställning ha hushållningssällskapens ombud i skrivelse den 2 oktober 1940 hemställt, dels att sådan ändring måtte vidtagas i kungörelsen angående statsbidrag till täckdikning, att statsbidrag kunde utgå med högst 50 procent av den beräknade kostnaden, dels ock att till bidrag till täckdikningar måtte för budgetåret 1941/42 anvisas högre anslag än för innevarande budgetår.

Lantbruksstyrelsen har i sitt remissutlåtande i anledning av nyssnämnda skrivelse starkt understrukt täckdikningens stora betydelse. Särskilt under tider av hotande livsmedelsbrist eller arbetslöshet säger styrelsen, synas starka skäl tala för åtgärder från det allmännas sida i syfte att åstadkomma täckdikning i ökad omfattning. Styrelsen har dock, med anledning av de starkt begränsade anslagsmedlen, icke ansett sig kunna tillstyrka en allmän höjning av bidragskvoten och stannar för sin del vid att även för nästa budgetår föreslå samma anslagsbelopp som för det innevarande.

I viss utsträckning har dock lantbruksstyrelsen ansett att förändring bör komma till stånd ifråga om grunderna för erhållande av statsbidrag till täckdikning, och anför därom:

»De norrländska länen, där jordbruket arbetar under i olika avseenden ogynnsamma betingelser, intaga emellertid otvivelaktigt en särställning på ifrågavarande område. Hit bör i detta sammanhang även räk-

nas Kopparbergs län. I dessa landsdelar är det för jordbrukarna med deras i regel starkt begränsade resurser förenat med stora svårigheter att uppbringa kontanta medel för bestridande av den del av täckdikningskostnaderna som icke täckas av statsbidraget. En förbättring av grunderna för erhållande av statsbidrag från anslaget för täckdikning för dessa landsdelars vidkommande finner styrelsen med hänsyn härtill kunna vara motiverad. Enligt styrelsens mening torde detta böra ske genom lämplig höjning av bidragskvoten, förslagsvis från en fjärdedel till en tredjedel av kostnaderna. Även om med nuvarande relativt obetydliga anslagsanvisning, uppgående för budgetåret 1940/41 till endast 200,000 kronor och för budgetåret 1941/42 av styrelsen föreslagen till samma belopp, en dylik förbättring av bidragsvillkoren icke lär få någon större effekt, torde den likväl kunna för många jordbruk inom berörda trakter möjliggöra tillkomsten av denna grundförbättring och därmed en förbättring av deras existensmöjligheter.»

Departementschefen förordar att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp. Beträffande den av hushållningssällskapens ombud föreslagna ändringen rörande bidragstilldelningen från anslaget yttrar han att starka skäl onekligen finnas för genomförandet av förslaget med i huvudsak de begränsningar i detsamma som lantbruksstyrelsen förordat, d. v. s. att bidragskvoten i viss mån höjes för de norrländska länen och Kopparbergs län. Han avböjer emellertid ett genomförande av denna anordning för närvarande på grund av den ändrade avvägning av bidragstilldelningen till olika delar av landet som skulle följa av förslagets genomförande.

Att förslaget innebär en viss ändring i bidragstilldelningen till olika delar av landet synes dock icke vara något skäl mot dess genomförande nu lika litet som eventuellt vid en senare tidpunkt, om man, såsom också departementschefen synes göra, erkänner riktigheten i den motivering som givits och det berättigade i åtgärden ifråga.

Departementschefen förutsätter emellertid, att frågan blir föremål för tillbörlig uppmärksamhet vid den inom jordbruksdepartementet pågående, av särskild utredningsman bedrivna undersökningen angående åtgärder för det norrländska näringslivets förkovran. Det torde dock icke vara nödvändigt att för den pågående utredningens skull skjuta undan denna möjlighet till en liten förbättring. Därigenom fördröjes saken för obestämd tid, och det var väl inte meningen att utredningen medan den pågår skulle få hindra att sådana partiella åtgärder vidtagas som utan olägenhet kunna genomföras. Även om vederbörande utredningsman sedermera kommer till det resultatet, vilket är mycket troligt, att i detta fall ett större bidrag av statsmedel än en tredjedel av kostnaden för täckdikningsföretaget bör utgå inom här ifrågavarande landsdelar, så kan det inte vara någon nämnvärd olägenhet förenad med att

man redan nu tar ett steg i avsedd riktning. För långt blir det i alla händelser inte.

Den blygsamma höjning av bidragskvoten, som här är ifråga kan visserligen synas vara av mindre betydelse, men torde likväl, som lantbruksstyrelsen framhållit, kunna för många jordbruk inom berörda trakter möjliggöra tillkomsten av en grundförbättring och därmed en förbättring av deras existensmöjligheter. Dessutom bör bemärkas, att effekten i fråga om antalet fall kan bli större än vad som är möjligt inom ramen av det jämförelsevis obetydliga anslag, som anvisas å nionde huvudtiteln. Departementschefen förordar nämligen att å tilläggsstat för budgetåret 1940/41 — vilken tilläggsstat är avsedd att vara beredskapsstat för åtgärder till arbetslöshetens motverkande även för nästa budgetår — anvisas ett belopp av 1,000,000 kronor för ifrågavarande ändamål. Även med tanke på detta förhållande bör en höjning av bidragskvoten i här avsedd omfattning ske.

Med stöd av det anförda få vi alltså yrka,

att riksdagen måtte besluta att sådan ändring vidtages i kungörelsen den 30 juni 1933 angående statsbidrag till täckdikning att statsbidrag må kunna utgå med högst en tredjedel av den beräknade kostnaden för täckdikningsföretaget inom de norrländska länen och Kopparbergs län.

Stockholm den 21 januari 1941.

O. E. Sandberg.

A. Nilsson,
Norrlängträsk.

E. Oskar Åkerström.

Jon N. Jonsson.

Eric Hansson.

Sigfrid Jonsson
i Alsen.

E. Ericsson
i Sörsjön.

Ivar Jansson,
Kalix.

Ernst Hage.

J. O. Gavelin,
Malmberget.
